

NORGES KULTURVERNFORBUND

MEDELMER:

DIS-Norge
Forbundet KYSTEN
Fortidsminneforeningen
HIFO – Den norske historiske forening
Landsforbundet av Motorhistoriske
Kjøretøyklubber
Landslaget for lokalhistorie
Norsk Slektshistorisk Forening
Landslaget for Lokal- og Privatarkiv
Museumsbanerådet
Norges Husflidslag
Norges Metallsøkerforening
Norsk Folkeminnelag
Norsk folkedraksforum
Norsk Forening for Fartøyvern
Norsk Fyrhistorisk Forening
Norsk Jernbaneklubb
Norsk Kulturarv
Norsk Skipsfartshistorisk Selskap
Rutebilhistorisk Forening

Det kg. Miljøverndepartement
Postboks 8013 Dep

0030 Oslo

Trondheim, 7. juni 2009

HØRING – FORSLAG TIL FORSKRIFT FOR NORSK KULTURMINNEFOND

Vi viser til utsendelse på høring av utkast forskrift for Norsk kulturminnefond.

Norges kulturvernforbund vil understreke den store betydning Norsk kulturminnefond har for ivaretagelse og utvikling av kulturminnene. Fondet er nå godt etablert og det er oppnådd betydelige resultater. Det frivillige kulturvern har etablert god kontakt med fondet.

De nye forskriftene definerer fondets virkeområde til hele kulturminnefeltet slik det er definert i kulturminneloven. Dette er et godt utgangspunkt og Norges kulturvernforbund viser til at fondet da kan arbeide med alle fysiske kulturminner.

Forskriften omtaler i formålsparagrafen "bevaringsverdige" kulturminner og viser senere til "kulturhistorisk verdi". For Norges kulturvernforbund, som representant for det brede og frivillige kulturvern, er det viktig å understreke betydningen av å ta vare på kulturminner i lokalsamfunn i alle deler av landet. Mangfoldet av kulturminner lokalt er forankret i det enkelte lokalsamfunns historie og identitet og ivaretagelsen av dem er knyttet til det behov lokalbefolkningen har for å kjenne sine og sitt bosteds røtter og historie. Med dette utgangspunktet blir det vesentlig at kulturminners bevaringsverdi må vurderes også ut fra hva de betyr i en lokal sammenheng. I nasjonal sammenheng vil man kunne si at hensynet til et representativt utvalg er ivaretatt om for eksempel en bygningstype er bevart på ett sted i landet. Norges kulturvernforbund vil imidlertid understreke at for lokalbefolkningen rundt om er de lokale kulturminnene som har størst betydning. For å få støtte fra fondet må det derfor være irrelevant hvorvidt et lignende kulturminne allerede er bevart på et annet sted enn der det søkes fra.

Norges kulturvernforbund • Stortingsgaten 12 • 0161 Oslo

Telefon 913 44 271

E-post: post@kulturvern.no • Hjemmeside: www.kulturvern.no

Bankkontonr. 5210.05.12971 • Org. nr. 975977420

Det vil være viktig stadig å sikre at fondets virkemidler kommer i tillegg til etablerte statlige virkemidler og at ikke fondet arbeider med rene statlige oppgaver i forbindelse med viktige nasjonale kulturminner. Slike kulturminner må i stedet sikres fast finansiering over ordinære statlige bevilgninger. Det bør framkomme enda tydeligere at Kulturminnefondet arbeider med private eiere og frivillige organisasjoner og ikke der staten er involvert.

Norges kulturvernforbund mener også at kirkebygg som er i bruk som kirker, bør finansieres av eier og ikke være en del av fondets virkeområde. Vi er derfor enig i at den spesielle henvisning til kulturhistorisk verdifull kirker er tatt ut av forskriftens innledende omtale av formål.

Når det gjelder bestemmelsen om at 1/3 av tilskuddsmidlene skal gå til fredete kulturminner, er vi ikke kjent med om evaluering av fondets virksomhet tilsier at dette er en hensiktsmessig andel. Norges kulturvernforbund vil foreslå at dette kravet evalueres og at departementet kommer tilbake til dette spørsmålet i en egen høringsrunde. Inntil denne evalueringen foreligger, bør en opprettholde dagens bestemmelse om at minst 1/3 av fondets avkastning over tid bør nyttes til fredete kulturminner og kulturmiljøer

Fondet kan under dagens praksis ikke gi støtte til forebyggende tiltak slik som brannvarslingsanlegg i bygninger. Forbygging av forfall og skader er rimeligere enn rehabilitering og gjenoppbygging. Kulturminnefondets forskrift § 9 Vilkår og rammer for tilskudd burde ha med en presisering der det fremgår tydelig at skadeforbyggende tiltak, herunder brannvarslingsanlegg i verneverdig bebyggelse, inngår i formålene det kan gis støtte til.

Det legges opp til en privat medfinansiering på minst 30 pst ved tilskudd fra fondet. For de frivillige kulturvernorganisasjoner, og for private eiere, viser erfaringen at dette i mange tilfeller er for mye. Vi vil foreslå at denne andelen settes ned. Norges kulturvernforbund forutsetter under alle omstendigheter at den frivillige innsatsen verdsettes og regnes med i egenandelen og ber om at dette eksplisitt tas inn i forskriften.

Det er viktig at fondets styre og administrasjon gis tilstrekkelig mulighet til å tilpasse fondets virke til behovene rundt omkring i landet, slik det også ble lagt til grunn da fondet ble opprettet. Styret bør derfor stå fritt innenfor forskriften til å utforme fondets tiltak og prioriteringer. Departementets tildelingsbrev har mest mening i forbindelse med at fondets kapital i betydelig grad utvides. Avkastningen av fondets kapital er fastsatt i forskriften og ved alminnelige statlige ordninger for tilsvarende fond. Årlig tildeling av en utregnet avkastning må derfor ses mer som en formalitet. Årlige føringer på fondets virksomhet, slik det er vanlig i ordinære tildelingsbrev for statlige etater, burde således ikke være nødvendig. Vi vil derfor foreslå at paragraf 3 tredje avsnitt justeres ved at formuleringen om at departementet kan fastsette særskilte prioriteringer strykes eller eventuelt endres til at slik fastsetting av prioriteringer kan gjøres ved at forskriften endres. Vi viser for øvrig til at det er departementet som oppnevner styret og at det må forventes at dette vil være spesielt godt egnede personer for oppgaven.

Med vennlig hilsen

Norges kulturvernforbund

Johan Sigfred Helberg

leder